

Глобално кредитно тржишта сада пролази кроз "већ виђено", јер дужничка криза у Европи "показује знаке преласка у заразу", инфицирајући све од међубанкарских кредитних камата у Лондону до некавалитетних америчких обвезница, пише у најновијем броју лондонски "Економист".

Лист тврди да средства од готово хиљаду милијарди долара која су министри финансија Европске Уније (ЕУ) протеклог месеца обећали за подупирање финансија у региону нису сасвим умирила инвеститоре, забринуте да би невоља у зони евра могла да изазове још један поремећај на финансијским тржиштима широм света, попут потреса због "Лиман брадерса" пре две године.

Главни разлог за бригу сада, као и онда, јесу банке. Швајцарска рејтинг компанија "Индипендент кредит вју"процењује да би банке у свету могле да имају дефицит капитала већи од 1.500 милијарди долара на крају 2011. и да ће некима од њих вероватни затребати државна помоћ да преживе.

Либор, краткорочна камата по којој банке једна дугој позајмљују средства, увећан је и до 0,538 одсто, што је највиши ниво од јула 2009, док је још у марту ове године био испод половине тог нивоа.

Други видови краткорочног задуживања су такође напрегнути, при чему финансијске компаније морају да плаћају просечну камату од 0,47 одсто на 90-одневне комерцијалне папире, највишу за годину дана, показују подаци америчких Федералних резерви, пише у последњем броју часописа "Бизнис вик", уз напомену да упућени не искључују могућност пропадања великих финансијских играча.

Пре само неколико недеља, чинило се да су се кредитна тржишта безмало вратила на нормалност од пре кризе "Лимана". Већина зајмотражилаца лошијег квалитета била је у стању да се извуче са слабијим заштитним механизмима код инвеститора за нов дуг.

Скинута су, осим тога, ограничења на суму дуга који оптерећује компаније, а мање рестрикције утврђене су на коришћење активе као јемства за будуће позајмице.

На тај начин је практично смањена расположива актива да задовољи потраживања кредитора у случају банкрота. Како наводи "Бизнис вик", све су то били симптоми ширег феномена који је за многе здрав: апетит за ризиком се повратио.

Сада се чини да је то било преурањено. Премда се паника типа "Лиман" није вратила, тржишни услови су, најблаже речено, грозничави. Емитовање корпоративних обвезница се значајно успорило, спустивши се са 183 милијарде долара у априлу на 53 милијарде у мају, најнижи месечни ниво од децембра 1999, показују подаци Блумберга.

Двадесетак компанија је од половине априла наовамо померило или одложило емисије обвезница у вредности пет милијарди долара, уз непосредне последице по корпоративно трошење и инвестиције.

У међувремену, компаније које су у стању да се још задуже морају да плате већу премију изнад државних обвезница које служе као мерило. Та премија иде и до 1,96 одсто, што је скоро за пола процента више него крајем априла. То је највећи месечни скок од октобра 2008, месец дана након што је пропао "Лиман брадерс".

Свако зло ипак има своје добро. Напуштајући кредитна тржишта, инвеститори се окрећу државним хартијама, подижући цене и смањујући трошкове задуживања владе. Принос на 30-годишње обвезнице америчке државне благајне пао је протекле седмице на 3,06 одсто, са четири процента у априлу.

То је, срећом, утицало на пад хипотекарних камата и допринело крхком опоравку националног тржишта кућа и станоградње; кућевласници у САД могу сада да добију стандардни 30-огодишњи хипотекарни кредит уз камату од 4,85 одсто, према 5,26 одсто почетком априла. Тиме је подстакнут пораст рефинансирања и продаје нових кућа за 15 одсто, на највиши ниво од маја 2008.

Што се тиче Либора, у њујоршком седиштву компаније "Ситигруп глобал маркетс" процењују да би могао "да се погорша пре него што се поправи".

Уколико се продуби забринутост због квалитета јемства банака и буде покушаја да се регулише банкарска индустрија, Либор би, рачуна се, могао да одскочи до 1,5 одсто до септембра, што је још увек знатно испод максимума, истичу стручњаци.

Засад, учесници на тржишту склони су да се сложе око једне тачке - ако је европска дужничка криза заразна, вероватно неће довести до потпуне панике. Инвеститори, наине, не желе да пропусте добре прилике. Лекција из 2008. је да они храбри и мудри могу да уберу изузетне профите.

Како кажу стратеги компаније "Морган Стенли", у извештају с краја протеклог месеца, "поновно одређивање цене маржи на финансијским тржиштима, премда нагло и брзо, још увек није ни близу доказ нивоа стреса током 2008. Нити, имајући у виду да су централне банке већ оживеле заштитне мере, мислимо да ће то бити. На финансијским тржиштима влада ред и отвореност."

(Танјуг)